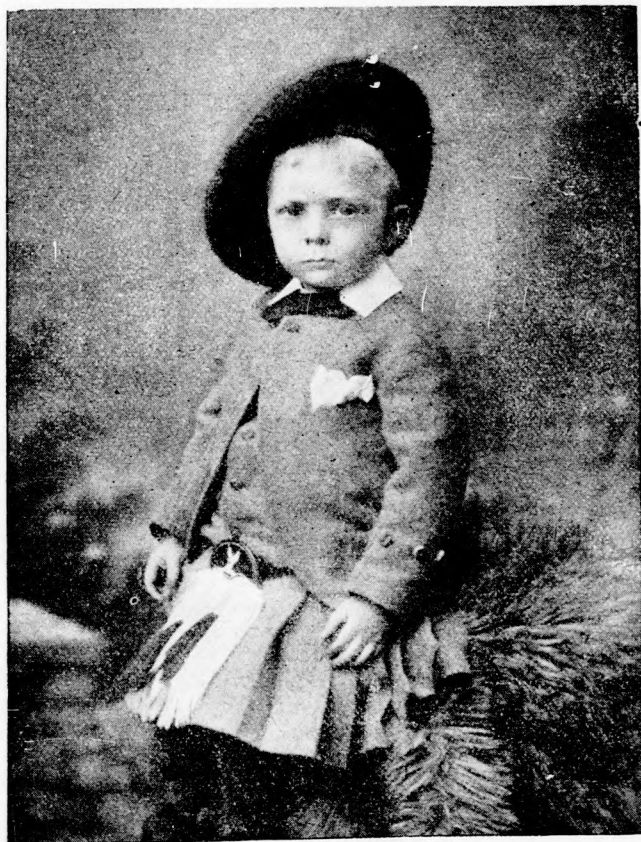

KIS NAP

ZORD MISIKE. (Lásd a 278. lapon.)

Szerkeszti Forgó bácsi.

LVII. köt. 18. szám.

Ára negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 lapon.

1899. október 29-én.

AZ INKA MADARA.

— Elbeszélés számos képpel. —

Irta *Fenn György*.

(Folytatás.)

ELRAGADOTT a vadászi szenvedély, mikor azt a két gyönyörű arany-sárga madarat megpillantottam. Nagyon magasan repültek, nem ismerhettem jól rájuk. Szinte kipirultam erre a gondolatra:

— Talán kviczálok! Mily nagyszerű volna, ha én vihetném a bácsinak az első példányokat!

Ezt nem csak gondoltam, hanem futás közben Daninak is oda kiáltottam, hogy tudhassa, miért nem hederitek az ő beszédére, melyet jóformán meg sem értettem. Anál jobban megértette ő az én szavaimat.

— Kviczálok? Akkor hát utánok! El nem menekülnek, ha a világ végeig repülnek is!

Mert a jó fiu már annyira érdeklődött az Inka madara iránt, mint ha ő is tudós természet-buvár volt volna.

Futottunk hát a madarak után. Ki kőlött lesnem, míg alacsonyabban szállnak vagy fára telepednek, hogy biztosan lőhessek. Izgalmas futás volt ez, mert közben csapatostul rebbentek föl a bokrokról, fákról más fajta madarak. Mind-untalan attól tartottam, hogy elvesztem szem elől a két ritka madarat. Vigyázott azonban Dani is. Szerencsésen megláttuk, mikor egy alacsony fára leereszkedtek.

Lassan, óvatosan közeledtünk. Végre biztosan célba vehettem. Jól célloztam. Az egyik madár lezuhant a fáról, míg a másik fölrebent és gyorsan odább röpült.

— Megvan! Megvan! kiáltá Dani ujjongva.

— Hozd el, Dani! Megtöltöm a puskámat, aztán megkeressük a párját is. Látam, merre röpült.

Dani futva sietett a zsákmányért, én pedig hozzá készülődtem, hogy megtöltssem a puskámat. De a következő pillanatban már nem tudtam folytatni a nagy meglepetéstől, mert ugyancsak sajátságos, még pedig veszedelmes jelenet bilincselte le a figyelmemet.

Szemközt, alig harmincz lépésnyire, hirtelen megrörent a bokor s egy hatalmas puma szökkent elő. Nagyokat ugorva sietett ugyan-oda, ahova Dani: a földön heverő madárhoz. Szinte olybá tünt fel a dolog, mint ha versenyt futnának, melyikök kaparitja el hamarább.

Dani volt közelebb. Győzött is volna a versenyben. De mikor megpillantotta négy lábu vetélkedő társát, biz' ő, nem csoda, meghökken és hirtelen megállt. De a puma, ugy látszik, éppenségesen így járt, mert szintén megállt. Aztán farkas-szemét néztek. Egyikök sem tudta hamarjában, mit tegyen.

De mi tagadás, én sem tudtam. Ugy lett volna rendjén, hogy gyorsan megtöltssem a puskámat, még pedig golyóra és lőjjek. A puma váratlan megjelenése azonban annyira meglepett, hogy tétlenül bámultam és vártam, mi fog történni. Olyan forma gondolat cikázott át a fejemen, hogy hiszen Daninak töltött puskája van, rögtön lőhet; igaz, hogy a puskája csak madár-sörétre volt töltve; de ha olyan közelről lő a fenevad szemébe, mégis ártalmatlanná teheti, legalább is megriaszthatja.

Dani azonban, még nagyobb ámulatomra, nem vette hasznát a puskájának, hanem

lekapta és ezt d

— Sic

kája! Ez

(Lásd a

És am

a levegő

pült a p

hirtelen

sűrűségbe

diadalm

oda érte

— Ug

detten.

Én me

veszedelm

épp olyan

puskás e

fenevad e

— Hi

nehezte

tehettem

— Hi

Rám k

— Iga

keztem r

fegyvert

nem esik

mégis sze

Ez ala

— Ne

esalódott

van fark

aranyos-z

toljai a

— No

volna az

— De

madár. V

kiált ha

lekapta a fejéről a nagy szalma-kalapját és ezt dobta a puma felé, mérgesen kiáltva:

— Siccz te, haszontalan torkos macskája! Ez nem a te számodra való pecsenye. (Lásd a képet a 276. lapon.)

És amint a nagy kalap, jól célözva s a levegőben keringve-forogva gyorsan repült a puma feje felé, a fenevad megriadt, hirtelen nagyvott ugrott hátra és eltűnt a sűrűségben. Dani a kalapja után sietett és diadalmasan tért vissza, épp mikor én is oda értem a madárhoz.

— Ugy-e kifogtam rajta? szólt elégedetten.

Én még akkor is nevettem Mert amily veszedelmesnek látszott a helyzet eleinte, épp olyan mulatságos látvány volt az, hogy puskás ember a kalapjával szált sikra a fenevad ellen, még pedig sikerrel.

— Hiába nevet, urfi, szólt Dani kissé neheztelő hangon. Jó, hogy sikerült. Mit tehettem volna egyebet?

— Hiszen töltött puská van a válladon!

Rám bámult a jó fiu.

— Igaz a! Ejnye no! Egészen megfeledeztem róla. Nem vagyok hozzá szokva, hogy fegyvert használjak. No de többször meg nem esik rajtam. Most meg nincs baj, mert mégis szerencsésen megmentettem a kviczált.

Ez alatt már fölvettem a madarat.

— Nem kviczál! mondván meglehetősen csulódott hangon. Ez narancs-sárga és alig van fark-tolla: az Inka madara pedig aranyos-zöldes színű s épp a hosszú fark-tollai a leggyönyörűbbek.

— No, akkor ugyan akár el is vihette volna az a nagy macska.

— Dehogy! Ez is valami nagyon ritka madár. Vilmos bácsi nagyon fog neki örülni, kivált ha megkerithetem a párját is.

— Ki tudja, hol van az már!

— Nem lesz nagyon messze. Jól láttam, merre röpi. Hanem előbb megtöltöm a puskámat, még pedig golyóra, aztán eserélünk, mert a tied sörétre van töltve.

— Nem bánom. De hát miért tesszük ezt?

— Mert ismét utunkba akadhat ez a fenevad, melyet te nagy macskának csufolsz és kalappal riogatsz el. Macska-fajta, igaz, de nem éppen czirógatni való czicza és nem nagyon bizom benne, hogy a kalapod máskor is kiségit. Hát én majd a madarat kutatom, te pedig jól ügyelsz. És ha meglátod, lelövöd.

— De le ám! A második nem viszi el az irháját.

Megindultunk abban az irányban, melyben a narancs-sárga madár elröppent. Nem haladhattunk gyorsan, mert folyvást fürkészgetnem köllött, nem pihen-é a keresett madár valamely fán, bokron, vagy magas fűben. Én lépegettem elől, meg-megzörgetve a bokrokat, melyekből sokféle kisebb-nagyobb madár rebent föl, csak az én madaram nem. Nekem pedig most nem kellett más.

Már jó ideje bolyongtunk, minden eredmény nélkül. Ez csöppet sem rontotta a kedvünket, mert hamar bele törődtünk a vadász egyik legszükségesebb erényébe: a türelmes kitartásba. Ha már csalódtam abban a szép reményben, hogy én találok rá legelőször az Inka madarára, hát legalább ebből a másik ritka fajtából viszek egy párt a bácsinak. A pumával esett kis kalandról lassanként már meg is feledkeztünk.

Pedig kár volt.

Vagy egy órai bolyongás után bozotos helyre értünk. Én haladtam elől s lépteim zajára többféle apró madár röppent föl a

magas fűből. Nem lőttem rájuk, de az jutott eszembe, hogy ezek talán lenn a fűben fészkelnek. Ha valami érdekes fészket találok, azt is elviszem nagybátyámnak.

Gyanútlanul haladtam el egy bokor mellett s lehajolva kutatgattam a fűben, mikor egyszerre csak neszt hallottam a hátam mögött, ugyan abban a pillanatban pedig

a Dani rémült kiáltását messzebről. Meg akartam fordulni; e helyett azonban, mint ha villám sujtott volna le, a földre vágódtam, nagyot zuhantam, arcczal lefelé, ugyancsak megütve a térdemet a puskámon, melyre ráestem.

Mi lelt? Mi történt velem? Az első pillanatban el sem tudtam képzelni. De

— SICZ TE! (Lásd a 275 lapon.)

hamar megtudtam. Valami súlyos, meleg test nehezedett reám. Meg sem moczzanhattam: a fejem fölött dörögő, haragosan morgó hang hallatszott s forró lehelet érte a fejemet, nyakamat.

Nagyot dobbant a szívem, teljesen megértettem a veszedelmet: puma ütött le a lábamról. S most rajtam fekszik.

Néhány perczig vagy talán csak néhány másodpercig, nem tudom, a megdöbbenéstől szinte kábultan feküdtem. Aztán siralmas gondolatok cikáztak át a fejemem. Hogy végem van, az bizonyos... A fenévad mindjárt belém vágja rettenetes fogait... Valjon nagyon fog-e fájni? ... Talán meg is vagyok már sebesülve, csak nem érzem...

Hallottam
súlyos s
semmi fa

Hogy
vagyok,
pár pillá
azzal, ho
gol, legf
hátul a

tem has
vadász-
hetném
Mert a
feküdte

Lassa
mozdító
bezzeg
a puma
fenyege

Hallottam, olvastam, hogy akik nagyon súlyos sebet kapnak, az első pillanatban semmi fájdalmat sem éreznek.

Hogy keserves és veszedelmes állapotban vagyok, arról nem lehetett kétségem; de pár pillanat múlva mégis tisztában voltam azzal, hogy a fene-vad még nem marcangol, legföljebb talán a karmait vágta bele hátul a nyakamba, hátamba. Azt nagyon

is éreztem, hogy a puma ugyancsak nehéz és hogy egész testével lenyomva tart.

— Nem lehetek megsebesülve, már éreznem köllene, gondolám . . . De a következő pillanatban már agyon marhat, ha nem szabadítom ki magamat.

Igen ám, de hogyan szabadulhassak? Pusztá kézzel nem kelhetek birokra a hatalmas pumával. A puskámnak nem vehe-

— LÖJJ, DANI! (Lásd a 278. lapon.)

tem hasznát, mert rajta fekszem. De hát a vadász-késem? Azzal legalább is megkísérhetném a védekezést. Csak hozzá férhetnék! Mert a kés az övemben volt, azon is rajta feküdtem.

Lassan, óvatosan talán elő huzhatom. Megmozdítottam tehát a jobb kezemet . . . de bezzeg abba is hagytam mindjárt. Mert a puma rögtön az első mocsanásnál még fenyegetőbben kezdett morogni és erősebben

rám szorította a lábait, egyuttal közelebb-ről éreztem a forró leheletét is a nyakamon. Mint ha azt akarta volna mondani:

— Maradj veszteg, mert különben harapok!

Mozdulatlan feküdtem hát újra. Agyamban lázasan cikáztak a gondolatok. Mit tegyek? Mit tehetek? Eszembe jutottak vadász-történetek, hogy a medve nem bántotta a vadászt, mikor ez mozdulatlanul

elterülve feküdt, mint a halott. Ezt próbálom. annál inkább, mert egyebet sem tehetek. De mind-hiába feküdtem mozdulatlan, a puma nem tágitott. Nagyon kedvére valónak találhatta a fekvést az én hátamon. Nekem pedig mind-inkább zsibbadni kezdtek a tagjaim. Egyszerre csak a Dani hangját hallom:

— Urfi, jaj, kedves urfi, él-e még?

— Élek . . .

Többet nem mondhattam, mert a puma nagyot mordult és éreztem, hogy felém kap a fogaival; de csak a kabátom vastag gallérját kapta és rázta meg. Még sértetlen maradtam.

— Mit tegyek, urfi? kiáltá Dani újra.

A puma eleresztette a galléromat s abból, hogy a forró lehelletét sem érzem, tudtam, hogy félre fordítja a fejét abba az irányba, ahonnan a kiáltás hallatszott. Bizonyosan meg is pillantotta Danit, mert most még dühösebben morgott. Bármí következék, kockáztatnom kell, hogy még egyszer szóljak.

— Lőjj, Dani, lőjj! kiáltám. (Lásd a képet a 277. lapon.)

Ebben a pillanatban már éreztem is, hogy a puma éles körmei keresztül hatolnak a ruhámon és érik a testemet. De a fenevad figyelme megoszlott. Ujra Dani felé fordította a fejét, mert a jó fiu kétségbeesetten kiáltá:

— Nem löhetek, urfi, nem merek löni! Nem vagyok biztos lövő . . . a golyó az urfi érheti s akkor én ölöm meg!

Igaza volt. Az ő helyében én sem merem volna löni. De akkor hát nincs menekülés?

(Folytatása következik.)

ZORD MISIKE.

(Képpel a czímlapon.)

Mért vagy olyan mogorva, hű?

Zordul szemed mért tekint?

Olyan kemény a nézésed

Mint apácé, ha meg int.

Pedig máskor oly vidáman

Mosolyog reánk szemed . . .

S most oly sötét, morcos, komor . . .

Oka ennek mi lehet?

Szól Misike: »Hát nem látod

A kabátom, süvegem?

Meg azt a nagy löször-bojtot

Itt elől az öremen?

Meg a kockás harisnyámat?

Sipkámon a csillagot?

Azt jelenti, hogy én mostan

Morcos, komor skót vagyok!«

KOCKA-REJTVÉNY.

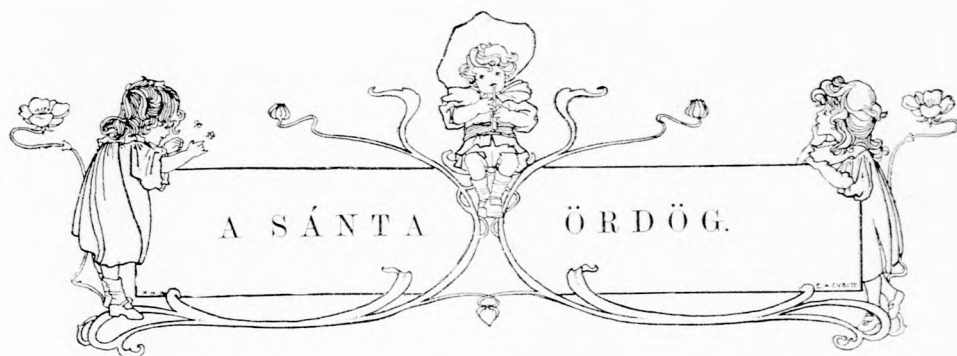
— Balról jobbra, fölülről lefelé olvasva egy-azon értelmet adja. —

U	U	Z	Z	= híres magyar város;
D	D	A	Ó	= női név;
R	A	R	A	= az ég színe;
A	R	R	A	= madár.

A megfejtők névsorából elsőnek kisorsolt kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Aesopus tanulságos meséi.“

Számos képpel, díszes angol vászon-kötésben. (A „Forgó bácsi könyvtára“ című sorozat egyik önálló kötete.)

— Diák-émlékeiből elmondja *Döme bácsi.* —

A MULT héten elbeszéltem nektek, hogyan jártam egyszer kis diák koromban a lázadással, melyet apám ellen kíséreltem meg. Ez a vissza-émlékezés eszembe juttatott diák-koromból egy másik lázadást, mely éppen akkortájt történt; s mivel már benne vagyok a mesélésben, hát elmondom ezt is.

Egy napon ugyancsak boszusan és izgottan lármáztunk, hadonáztunk óra kezdete előtt a tan-teremben. Ahány fiu belépett, mindegyiket azzal fogadták a már ott levők:

— Hallotad már? Csakugyan igaz! Az öreg nem jön többé! Új tanárt kaptunk!

— Szörnyűség! Ez hallatlan igazságtalanság! Mikor annyira szerettük az öreget!

— És olyan jól megvoltunk vele!

Szó sincs róla, nagyon jól megvoltunk vele, nagyon szerettük. Hogy is ne, mikor olyan áldott jó ember volt. Lány szivü, mint az írósvaj, aztán meg nagyon öreg. Rosszul látott, rosszul hallott, tehattunk a padokban, amit akartunk. Ha mégis tulságos garázdálkodáson kapott rajta valakit, no, attól sem ijedtünk meg. Nem köllött egyéb, csak az, hogy a bünös kissé pityer-

gős képet vágjon, egyet-kettőt sohajtson és ilyenfélét mondjon:

— Megérdemeltem... ó! De ha jó anyám megtudja!

A jó öreg mindjárt elérzékenyedett.

— Jól van no, te garabonczás! Hát most az egyszer megbocsátok.

Ez az »egyszer« aztán ismétlődött tizszer, százszor. Minden pajkos csinyünknek, meg nem tanult leczkének ez volt a vége. Hires is lett az osztályunk és mi büszkék voltunk a hírünkre, hogy mi vagyunk a legkuruczabb ficzkók az egész iskolában. Az igazgató néhányszor megfenyegetett, de nem töröttünk vele. Most aztán lecsapott a mennykő.

Kálmán pajtás, mindenben vezérünk, természetesen leghevesebben pattogott.

— Meglássátok, valami szörnyeteget küldtek a nyakunkra!... afféle állat-szelidítő vasgyurót, aki majd ránk mordul, mint az oroslán és megfenyeget a nagy ökleivel. Csak hogy nem fogunk ám megijedni, ha még olyan vasgyuró lesz is!

— De nem ám! Össze tartunk, kifogunk rajta!

— Délután legyetek mindnyájan a labdázó téren, szólta Kálmán. Meghányjuk-vetjük, mit csináljunk.

— Ott leszünk! Mindnyájan ott leszünk!

Egyelőre nem fűzhettük tovább a lázadás tervét, mert föltárult az ajtó s belépett az igazgató az új tanárral, kit rövid szavakkal bemutatott, aztán távozott. Mi pedig

nevetgélve néztünk össze és gunyos pillantásokkal kísértük az új tanárt, amint a tanári szék felé biczegett.

Igenis, biczegett. Mert a bal-lábára sánta volt és egyáltalában nem afféle vasgyuró szörnyeteg, amelyet vártunk. Aránylag fiatal férfi volt, halvány képű, szelid kék szemű, vézna, gyöngöe természetű. Valahányan

GYANUS SZIVESSÉG.

»Széles a víz, majd mi átvisszük. Tyúk néni,
S ha nincs pénze, nem is fogunk vámot kérni.«
»Köszönöm, de kicsiny bár az én tyúk-eszem,
Róka-szivességnek hasznát dehogy veszem!«

ott ültünk a padokban, fitymálva sugtunk össze:

— No, ezzel hamar elbánunk! Ugyan szép dolog, hogy ilyen sánta, nyomorék tanárt adtak nekünk. Ennek ugyan nem tanulunk, nem engedelmeskedünk.

Alig néhány percz múlva azonban már, nagy riadalmunkra, mást kellett gondolnunk. Az új tanár, miután asztalánál elhe-

lyezkedett, mindjárt dologhoz látott és — talán megsugtak neki valamit — éppen vezérünket, Kálmánt hívta fel, hogy az e napra föladott leczkét mondja el. Kálmán pajtás fölállt és olyan tekintetet vetett felénk, mely azt mondta: »Most mindjárt meglátjátok, mit csinállok!« Aztán könnyedén odavetve szólt:

(Folytatása a 282. lapon.)

A CZICZA VENDÉGE.

Ni, teli még a tálaclkád!
 Talán hozzá se nyulsz ma...
 Mi az oka, hogy nem iszol?
 Mi lett, te kis Miczuska?

Most látom csak... vendéged van,
 Szép fekete bogárka.
 Jaj!... ha bele talál esni
 Abba a mély fa-tálba!

Nézzed, nézzed, ám ne bántsad,
 Tiszteld a vendég-jogot!
 Majd elmászik szép-csöndesen,
 Ha szegényke jól-lakott.

(Folytatás a 280. laphoz.)

- Bocsínat, tanár ur, nem tanultam meg.
 — Miért nem?
 — Hát... nem értem rá.

Markunkba neveltünk e vakmerő felelet hallatára és vártuk, hogyan fog a sápadt képü, sánta ember pattogni és toporzékolni. És aztán sorra mind éppenségesen azt fogjuk felelni, amit Kálmán.

De csalódtunk. A sápadt képü tanár egyáltalában meg sem haragudott, tekintetének szelidsége nem változott; nagyon nyugodtan, de csodálatosan határozott hangon így szólt:

— Kedves fiam! Az, hogy rá nem értél, még kifogásnak is nagyon rossz. De figyelmeztetek, téged és mindnyájatokat, hogy még a legügyesebb kifogást sem fogadom el. Ma, az első napon, nem akarok szigorú lenni; de holnaptól kezdve elvárom, hogy mindenki teljesítse a kötelességét. Mert, fiaim, aki jóra való ember akar lenni, annak legelső és legfőbb törekvése az, hogy a kötelességét pontosan teljesítse, bár mily nehéz is az. Akinél ezt tapasztalni fogom, annak legjobb barátja és segítője leszek; de aki nem akarja megfogadni ezt az intésemet, az inkább mindjárt maradjon el innen az iskolánkból, mert hiába tölti itt az időt, irgalom nélkül meg fogom buktatni.

A nevető kedvünk, mondhatom, tökéletesen elmúlt. Szinte elképedve bámultunk arra a sápadt képü emberre, aki folyvást oly szeliden nézett rajtunk végig. És nagy nyugalommal szólt tovább:

— Mivel talán többen is vagytok, akik nem készültetek el a leczkével, tehát ma senkit sem kérdezek ki. De holnap kívánni fogom, hogy tudjátok ezt is, meg amit most kiírok. Aki a mai leczkét tudja,

annak mindegy; aki nem tudja, az tartsa kötelességének, hogy jóvá tegye mulasztását. És még egyszer: kifogással senki se lépjen elémbé!

Meghökkenve hallgattuk. Kíérzett minden szavából, hogy nem tréfa, amit mond. Így bízzék az ember a szelid kék szemben, a barátságos tekintetben! Nem vasgyuró, az igaz, de még annál is rosszabb szörnyeteg! Képes lesz rá, hogy az egész osztályt csufosan megbuktassa.

Mogorva csönd lett a teremben. Ahányan voltunk, egyet éreztünk, egyet gondoltunk. Azt, hogy gyűlölni fogjuk ezt a sánta szörnyeteget. És csak azért is! Mind ahányan föllázadunk ellene.

Alig vártuk, hogy vége legyen az órának. Az iskolából kimenet nagy csoportokban álldogáltunk s mérgesen sugdostunk össze; Kálmán pajtás kiadta a jelszót:

— Mondtam ugy-e, hogy gonosz embert kapunk? Nem is csodálom. Aki sánta vagy pupos, az nem lehet más, mint gonosz és kegyetlen.

— Persze! Valóságos sánta ördög! szólt egy másik.

— Az is legyen a neve: a sánta ördög! ajánlotta Kálmán.

— Nem is egyéb! helyeseltük mindnyájan. Szörnyőség, hogy ilyen kiállhatatlan sánta ördögöt küldtek a nyakunkra!

— Majd kifogunk rajta! biztatott Kálmán. Csak legyetek mindnyájan ott délután a labdázó téren. Kifundálunk valami okosat és mindjárt holnaptól kezdve mindnyájan a szerint is járunk el.

— Nagyon jó lesz! Majd kifüstöljük a sánta ördögöt! Délután mind ott leszünk!

Kemény eltökéléssel, dohogva-morogva oszoltunk haza. Mit beszéltek otthon többi

pajtásaink
 ves képü
 anyám s

— M

— D

És m

tóságoka

runkról.

hittem;

zudni n

dent és

szerelme

olyan k

Édes

jött haz

ebéd-kö

— Ig

uj taná

az! Ré

tizenkét

tában

hogy il

Bizon

apámra

—

tot? . . .

— M

nemes

ifjut is

nyos pá

hetetlen

badság

és beál

hogy ta

radalm

minden

védje.

birom.

tek egy

gyon

pajtásaim, nem tudom; de én olyan keserves képpel állítottam be, hogy jó édes anyám szinte megjedte.

— Mi lelt, fiam? Tán valami bajod van?

— De van ám! Nem is kicsi!

És meséltem aztán rettenetes borzasztóságokat a sánta ördögről, az új tanárunkról. Amit beszéltem, magam is erősen hittem; jó anyám pedig tudta, hogy hazudni nem szoktam, hát ő is elhitt mindent és roppantul elbusulta magát az ő szerelmetes fiacskáján, akinek most már olyan keserves dolga lézen.

Édes apám csak kevéssel az ebéd előtt jött haza. Vidám volt, mint rendesen s ebéd-közben egyszerre csak így szólt:

— Igaz a! Döme fiam, találkoztam az új tanárral. Mily kedves meglepetés volt az! Régi kedves honvéd-bajtársam, akit tizenkét évvel ezelőtt az isaszegi nagy csatában láttam utoljára. Igazán örvendek, hogy ilyen jeles tanár keze alá kerül.

Bizony majdnem szájátva bámultam az apámra.

— Ugyan apuska... hogy mondhatod?...

— Mondhatom, mert jól ismerem. Ritka nemes jellemű ember. Ismertem már mint ifjút is. Szelid, csöndes ifjú volt, tudományos pályára készült, erős akarattal, töretetlen kötelesség-érzettel. Mikor a szabadság-harc kitört, félre tette a könyveit és beállt honvédeknek, bár mondogattuk neki, hogy talán nem eléggé erős a háborus fáradalmakra. De ő nyugodtan felel: »Most mindenkinek az a kötelessége, hogy a hont védje. Megteszem én is, ameddig csak bírom.« Rövid idő alatt a legjelesebb tisztek egyike és százados lett. A katonái nagyon szerették, mert mindig jóságos és

igazságos volt hozzájuk, ezredese pedig nagyra becsülte, mert rendíthetetlen hidegvérrel és bátorsággal s a legpontosabban teljesítette kötelességét. Az isaszegi csatában nagyon veszedelmes pontra állították századával s az volt a parancsa, hogy köröm-szakadtig védje azt a pontot. De sokszorosan tulnyomó ellenség támadta meg; a legvitézesebb honvédek is azt kiáltották, hogy itt már hiába való az ellenállás, vissza kell vonulni. De ő hideg nyugalommal azt felelte: »Kötelességünk az, hogy ezt a pontot utolsó csöpp vérig védjük! Gyáva, aki megfut a kötelessége elől! Haljunk meg hazánkért, de teljesítsük kötelességünket. Utánam, fiúk!« S föllekesedett vitézei élén valóban megfutamatotta az ellenséget. De ő maga is súlyosan megsebesült, sánta is maradt egész életére. Ez a sánta lába az ő dicsősége: honáért, kötelessége teljesítéseért való áldozat-készségének bizonyossága. A harcok lezajlása után vissza tért a tudományokhoz és most a legjelesebb tanárok egyike.

Mikor apám ezt elbeszélte, anyám fűrészőleg tekintett rám. Szinte olvastam szeméből a kérdést: hát ez az a gonosz sánta ördög? Zavartan sütöttem le a szememet s nagyon röstelkedtem, még pedig saját magam előtt is. Mert volt már annyi eszem, hogy meg tudjam gondolni a dolgot.

Mit is kívánt tőlünk az új tanár? Hogy teljesítsük a kötelességünket. És micsoda szörnyű kötelesség az? Hogy tanuljuk meg a leczkét, végezzük a feladványainkat. De hiszen ez természetes! És mi haraggal, gúnnal beszélünk arról, aki vérét ontotta kötelességeért, aki a legnagyobb tiszteletünket érdemli! Milyen szégyenletes hebehurgyaság!

Hirtelen eltökéltem magamat.

Délután az elsők egyike voltam a labdázó téren, ahol osztálybeli társaim már gyülekeztek. Amit én apámtól megtudtam, azt mihamar mindnyájan tudták. És magukba szállva, mind azt gondolták, amit jó magam. Mikor aztán megjött Kálmán pajtásunk és fölvetette a kérdést, mit csinálunk új tanárunkkal? — azt mondtam:

— Én már tudom. Holnap reggel, mikor belép a terembe, hatalmas »éljen!«-nel fogadjuk, azután pedig rajta leszünk, hogy meg legyen velünk elégedve.

— Igenis, úgy lesz! kiáltozta az egész diák sereg.

Csodálkozott Kálmán; de mikor mindent megtudott, ő is hozzánk szegődött, mert ő is csak pajkos volt, de nem rossz fiú.

— Helyes! Azt fogjuk tenni.

És azt tettük. Rövid idő múlva ismét híres lett az osztályunk; de most már arról, hogy a legderekabb osztály, példaképpül szolgált a többinek.

Ez lett a lázadásunkból, ezt mivelte velünk a »sánta ördög«!

ARANY KALÁSZOK.

Tévedhet az ember rossz szándék nélkül is. De ovakodjál attól, hogy a téves tetteidet, beszédedet makacsul helyesnek vitasd akkor is, mikor már magad sem hiszed. Mert mások úgy sem hiszik és csak azt fogják gondolni, hogy, ha nem gonosz, hát akkor — ostoba vagy.

Mikor más-valakinek a hibáit emlegetik előtted, ne kárörömet érezz, hanem fordítsd hasznodra, arra gondolván: nem találhatnák-e benned is olyan hibát? Mert így aztán iparkodni fogsz, hogy kigyógyulj a hibából.

A MEGSZÖKÖTT SÁRKÁNY.

(Kéj.pel a 285. lapon.)

HATALMAS sárkány volt, messze földön nem akadt párja. Nagy volt a feje, tíz öles a farka s mikor büszkén fönn lebegett a magasban, még a szomszéd faluból is megbámulták.

Nem volt azonban a veszedelmes sárkányok fajtájából való. Először is, mert csak tarka papirosból készült, azután még így is pórázon tartotta Béla, a gazdája, aki hosszú, nagyon hosszú madzagot kötött a sárkány orrába és mindig a kezében fogta a madzag végét, mikor a sárkány fölrepült. A büszke és hatalmas sárkány tehát csak olyan magasra szállhatott, amilyenre a madzag engedte; mikor pedig Béla urfi felgombolyította a madzagot, akkor a sárkány kénytelen volt leszállni a földre, akár tetszett neki, akár nem.

Már pedig ez ugyancsak nem tetszett neki. Dult-fult, elégedetlenkedett.

— Szörnyőség, hogy engemet, a gyönyörű és hatalmas sárkányt, pórázon tartanak! Hej, ha kedvem szerint röpkülhetnék, ha a magam szárnyára bocsátanának! Fölszállanék a felhőkbe, aztán el, messzire, a hetedik vármegyén is tul. Mily borzasztó, hogy gazdám van, akinek engedelmeskednem kell! Ó! Csak egyszer elszabadulhatnék! Soha sem látna többé ez a gonosz diák, röpkülnék vigan, szabadon kényem-kedvem szerint.

Hát egy napon megtörtént, amire oly nagyon áhitozott.

Pompás szél fujt, Béla és a hugocskája kivitték a sárkányt, föleresztették. Sokáig futkostak vele, már el is fáradtak egy kicsit. Béla tehát leheveredett egy napos helyre, miközben a sárkány magasán fönn lebegett (Lásd a képet a 285. lapon.) Pihenés-közben valamikép nem fogta eléggé szorosan a madzagot s az elégedetlen sárkány, használva az alkalmat, egy erős szélroham segítségével hirtelen magasra szökkent, maga után rántva a madzagot is.

Fölugrott Béla, kapkodott utána, de már meg nem kaphatta. A sárkány majd a felhőkig emelkedett, aztán messze elröpült, végre már látni sem lehetett.

Most már meg volt elégedve a szökevény-sárkány.

— Igy ni! Ezt kívántam. Most már nem szabja meg senki, hová merre szálljak, mikor ereszkedjem le.

Nem bizony, azt most már nem szabta meg senki. Csak hogy egyszerre valami furcsát tapasztalt a büszke sárkány: nem röpült tovább. Persze, mert

megszűnt a szél. S a sárkány tehetetlenül bukott le, egyenest egy nagy tóba. Ott siralmasan szét ázott.

szét mállott, a halaeszkák nagy vigsága közt lett vége. S az volt végső sőhajtása:

— Ó jaj, mért szöktem meg gondos vezetőmtől, mikor tudhattam, hogy saját erőm nem elég a boldogulásomhoz!

... A SÁRKÁNY MAGASAN LEBEGETT. (Lásd a 284. lapon.)

A SZÁRNYAS LÓ.

— Ó-görög regé. —

HAJDANÁBAN, réges-régen, jó és igazságos király uralkodott híres Korinthus városában. Glaukosz volt a neve. A nép nagyon szerette őt is, két derék fiát is.

A két deli királyfi nagyon jeleskedett vívásban, birkozásban, uszásban, futásban, de legjobban szerette a vadászatot. Ijjal, hajító dárdával fölfegyverkezve járták be a testvérek az erdőt s mindig gazdag zsákmánnyal tértek haza.

Egy napon ismét vadászatra mentek. Vidáman üzték a különféle vadat. Amint az erdőben szerte bolyongtak, az egyik királyfi, Bellerophon, szép özet pillantott meg. Gyorsan fölkapta dárdáját és teljes erővel röpitette az özre, de ó!... a másik királyfi épp ebben a pillanatban bukkant elő egy bokor mögül és a dárda az ő mellét furta keresztül. Össze rogyott és pár perc múlva meg is halt.

Szomorúsággal eltelve tért Bellerophon haza és elmondta atyjának a szerencsétlenséget. Nagy lett a bánat és siralom, annál nagyobb, mert kettős volt a baj: az egyik királyfi meghalt, a másiknak pedig nem lehetett maradása az országban. Bellerophon, igaz, nem szándékosan ölte meg a testvérét, de mégis megölte, testvér vére tapadt a kezéhez, szám-üzetésbe kellett vándorolnia és keresnie, talál-e valahol valakit, aki a véres büntől megtudja tisztítani, föl tudja oldani.

Sokáig bolyongott, végre eljutott Proetosz király udvarába. Ez a király nagyon barátságosan fogadta; meg is ígérte, hogy segít a baján, megtisztítja a véres büntől; ámde a király gonosz felesége viszont vesz-

tére tört a bujdosó királytinak. Mindenféle hamis vádakkal addig-addig rágalmazta, hogy Proetosz király végre így szólt:

— Meg kell halnia! De én nem ölhetem meg, mert barátságot fogadtam neki. Hanem elküldöm az ipámhoz, Jobátesz királyhoz, akinek titokban megírom, hogy mielőbb tegye el láb alól.

Az ifju Bellerophon gyanutlanul vándorolt Jobátesz király udvarába. De Jobátesz király ugyancsak meg volt akadva, hogyan teljesítse a Proetosz kívánságát? Mert az erős, vitéz, ügyes és szemes Bellerophon királyfit megölni nem lett volna könnyű dolog. Végre mégis kitalálta a módját.

Nem messze az erdős bérczek mélyén egy rettenetes szörnyeteg élt, a Chimaera. Bozontos feje olyan formájú volt, mint az oroszláné, a törzse mint a kecskéé, a farka mint a sárkányé, csak hogy óriási nagyságu. Minden nap elő jött barlangjából és elragadott állatot, sőt embert is, ha kaparíthatott. Birni pedig nem lehetett vele, mert nemcsak hogy rettenetes volt az ereje, hanem a torkából gyilkos lángot okádott, mellyel messzire agyon perzselt mindent és mindenkit.

Hát Jobátesz király így szólt Bellerophon királyfihoz:

— Ha le akarod mosni a bűnödöt és azt kívánod, hogy hősnek tartsanak, küzdjél meg a Chimaerával!

— Meg is teszem! viszonzá Bellerophon. Vagy megszabadítom a világot e szörnyetegtől, vagy elpusztulok.

S karddal, dárdákkal fölfegyverkezve utra kelt a hegységbe.

— Bizonyos, hogy elpusztulsz! dörmögte Jobátesz. Porrá hamvaszt a Chimaera láng-lehelete.

Látták
(A régi
hegy esu
istenek e
mivel a l
a Pegazu

Amint
hegységbe
hogy esu
le is ere
hogy ülj
sokáig, f
biz' ebb
tudta ko
másfél

Végre I
és gyalog
mégis es
a feje fö

Végre
lepihent,
Athéne

— V
gitelek, l
huzod a
fog neke

A lát
fölebred
Örvende

— Cs
Akkor l

A Pe
hogy Be
üljön a
engedel

Rövid
barlangj
kűnn he
híván o
éles dár

Látták pedig mind-ezt az Olympuson is. (A régi görögök hite szerint az Olympus-hegy csucán volt az istenek lakó-helye S az istenek elhatározták, hogy megsegítik valamivel a bátor Bellerophon. Elküldték neki a Pegazust, az okos szárnyas lovat.

Amint Bellerophon az erdős, sziklás hegységben bandukolt, egyszerre csak látja, hogy esoda-szép ló röpi feléje, csak-hamar le is ereszkedik a földre és szinte hívogatja, hogy üljön reá. Nem is habozott a királyfi sokáig, fölpattant a szárnyas ló hátára; de biz' ebben nem telt nagy öröme: nem tudta kormányozni. A tüzes Pegazus mindig másfelé röpült, mint ahová ő akarta volna. Végre Bellerophon bele is fáradt, leszállt és gyalog ballagott odább. De a Pegazus mégis csak közel maradt, ott szállongott a feje fölött.

Végre beesteledett, a fáradt királyfi lepihent, elaludt. Álmában megjelent előtte Athéne istennő és így szólt:

— Vitéz vagy, jót akarsz, hát megsegítelek. Itt ez az arany kantár. Ha ezt rá húzod a Pegazus fejére, engedelmeskedni fog neked.

A látomány eltűnt. Bellerophon, mikor fölébredt, kezében találta az arany kantárt. Örvendezve ugrott talpra.

— Csak itt legyen még a szárnyas lovam! Akkor biztosan megküzdök a Chimerával.

A Pegazus ott volt közel. Engedte is, hogy Bellerophon ráhúzza a kantárt, fölüljön a hátára. És most már pontosan engedelmeskedett lovasának.

Rövid idő alatt eljutottak a szörnyeteg barlangjához. A rettenetes Chimaera épp kűn heverészett. Bellerophon az ő szárnyas lován oda röpi fölibe és rádobott egy éles dárdát, mely súlyosan megsebesítette

a szörnyeteget. Iszonyu bődüléssel ugrott föl és oly rettenetes lángözönt okádott, hogy bizonynal porrá hamvasztja Bellerophon és paripáját, ha az okos Pegazus rögtön a dárda-vetés után gyorsan föl nem emelkedik magasra. Így elkerülték a veszedelmet s Bellerophon egy második dárdát röpitett a Chimaera testébe, meg is ölte. Aztán leszállt a lováról és levágta a szörnyeteg fejét.

Ámult-bámult Jobátesz király, mikor Bellerophon nem csak sértetlenül tért vissza, hanem a rettenetes Chimaera levágott fejét is magával hozta.

— Az istenek kegyeltje vagy, látom! mondá. Legyünk jó barátok, légy fiam.

És feleségül adta leányát Bellerophon királyfiának, s boldogan is éltek egy ideig. Boldogan élhettek volna holtiglan, ha Bellerophon királyfit el nem fogja a mértéktelen elbizakodás.

— Szárnyas lovammal oda megyek, ahová akarok. Megöltem a Chimaerát, nagy a dicsőségem. Most már, kedves Pegazusom, vigy föl az Olympusra az istenek közé, ott az én helyem!

Fölpattant a szárnyas ló hátára és megsarkantyuzta. De a Pegazus jól tudta, mi az ő feladata. Egy kis ideig fölfelé szállt, aztán hirtelen megrázkodott, ledobta magáról Bellerophon és eltűnt.

A boldogtalan Bellerophon pedig bukott lefelé, nagyot bukott. Nem halt meg, de rosszabb történt vele. Nyomorék lett, meg is vakult és mint szájalomra méltó koldus bolyongott világtalanul a világban élte fogytáig.

FÖRTELMEK ÉS GYÖNYÖRŰ.

— Példázat. —

— Förtelmes idő! dörmögte az öreg Czirmos czicza s bosszusan huzódott az eresz alá. Reggel óta szakad ez az ocsmány eső!

Valóban szakadt s már nagy tócsák képződtek az udvaron. És a tócsákban vigan lubiczkoltak a kacsák.

— Jaj de gyönyörű napunk van ma! hápogták örvendezve. Milyen pompásan pocskolhatunk! Bár csak így tartana vagy két hétig!

— Elhallgattok, ti együgyű jószágok! pöfögött rájuk Czirmos. Még két hétig! Az kellene még csak! Nem tanácsolom, hogy velem így ingerkedjete, mert ha oda megyek, kitekerem a nyakatokat!

— Attól ugyan nem félünk! Majd kikapnál a gazdánktól. Aztán meg miért is haragszol ilyen gyönyörű időben? Lehet kedvesebb valami az ilyen fűröcskélésnél? Ugyan oktan vagy, hogy oda bujsz a porba!

— Hallatlan csufolkodás! Ne sajnálnám csak a bundáscámát, mindjárt világgá kergetnélek.

— Hahaha! Hallott ilyet a világ! Félti a bundáscámát az esőtől! Mikor annál nincs pompásabb élvezet, mint ha az eső jól megmosdat.

— Hihetetlen! Pocsolyában gázolni, esőben ázni: erről azt mondják, hogy élvezet. Mekkora együgyűség!

Most már a kacsák is megharagudtak, a czicza is mérgeledött s talán háboruságra kerül a dolog, ha közbe nem szól Bundás, a vén házórző eb:

— De hiábavaló a vitátok! Igazatok van mind-kettőtöknek és még sincs egyiknek sem. Izlése és természete szerint örül kiki annak, amit szeret; de azt ne higye senki, hogy jó csak az lehet, ami az ő kedvére, izlésére való.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LVII. köt. 16-dik számában közölt rejtett név megfejtése:

Jász-Árok-Szállás.

Helyesen fejtették meg: Ujhelyi Tivadar, Mérey Ágosta és Dalma, Giller Zoltán, Gazsó

Irma és Annuska, Veisz Jenő, Sier Friczi, Sztányi Lola és Ella, Ebeczky Gabriella, Kövér Margitka és Károlyka, Czákó Miklós, Mittermaier Linike, Kazy Péter, Izák Erzsé és Zsiga, Kain Albert (részben), Kiss Margitka, Lengyel Margit és Kálmán, Preisach Frida, Latinovics Tibor (részben), Lukács Irma (részben), Nagy Lenke és Ernő, Reich Frigyes, Urbán Elly, Morzsányi Elluska (részben), Badiés Gizi, Lakner Margit, Kummerer Paula, Kazy Livia, Szemerey Annuska és Irénke (részben), Gyika Marianne, és Alice, Klár Anna, Schmidt Arthur (részben), Kún István, Gutman Erzsike, Péterfy Vilma.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett *Mittermaier Linike*, Szolnok kinek a jutalom-könyvet (*Andersen válogatott meséi*, fordította *Móka bácsi*, hat szín-nyomatu képpel, diszes kötésben) a kiadó-hivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« LVII. köt. 15-dik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Lukács Irma, Nagy Lenke és Ernő, Schönstein Mariska.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Bakos Mártonka. A bajdon én nem segíthetek, kis lányom. De meg próbálom, hogy néhány kérelző sort írok méltán megsértődött barátodnak. Lám, a hirtelenkedésed mekkora fájdalmat okoz most neked! — **Wenslov Benno.** Ha nehéz is eleinte ez a magyar nyelv: de, mert megszeretted, gyorsan el is fogod sajátítani. Nem te vagy az idegenből jött első gyermek, aki szerető szülei oldala mellett új hazát levén itt, egészen magyarrá lett. Második leveledben már sokkal kevesebb a hiba. Ezt biztatásul mondhatom. S most: csak előre, édes fiam! — **Térffy Marianna.** Gyógyuló-félben olvasással és mese-költéssel foglalkozni: messze üzi az unalmat. Munkácskádnek a hangja igazi gyermeki, tehát kedves. De a hang vagy akkord egy magában még nem muzsika. — **Mráz Tibor.** Abban igazad van, hogy valódi érdemet csak önmagunk szerezhetünk magunknak. De azért dísz az ősi név is, melyet illik a legnagyobb tiszteletben tartanunk. A gög (feltűvalkodottság, dolyf. kevelység) egy csöppet sem erény. Erény csak a büszkeség, melyet amazoktól meg kell különböztetnünk. — **Hankóczy Máttyás.** Épp a nyáron látam egy vén hollót a prágai királyi várpalotában a Hradzsín-hegyen, mely valamelyest emlékeztet is a budai várhegyen ékeskedő királyi palotához. Érdekes, hogy ott ugrált az udvaron ez a már-már ritkaság-számba menő madár, ahol egykor a mi dicső Máttyás királyunk töltötte ifjúi éveit, a nagy Hollós Máttyás. Biztos vagy, hogy holló-csapatot láttál? Mert nálunk Magyarországon pusztuló-félben van, mint az ezüst-kócsag is. — *Több levélről a jövő számban.*

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapesten.